

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS CHUKAS • MAAMAR 8

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר...

« Alors Israël chanta ce cantique
: Jaillis, puits ! » (Numbers 21:17)

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/chukas/8/

1 אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה באר חפרוה שרים כרוה כו'. הנה באר נקי כנס"י [כנסת ישראל] כמ"ש בשה"ש [בשיר השירים] מעין גנים באר מים חיים.

«Alors Israël chanta ce cantique: Jaillis, ô puits! Chantez-lui! Puits que des princes ont creusé, qu'ils ont foré...», etc. Le puits est appelé la Communauté d'Israël (Knesset Israël), comme il est écrit dans le Cantique des Cantiques: «une source de jardins, un puits d'eaux vives».

כי הנה הבאר מים שנובעת מתחת לארץ המים הן היורדים מלמעלה מן הארבעה נהרות דרך סולמא דפרת כו' וארעא חלחולי מחלחלא כו'

Car, quant au puits d'eau qui jaillit du dessous de la terre, ses eaux sont celles qui descendent d'en haut, des quatre fleuves, par les «échelles de l'Euphrate», etc., et «la terre est parcourue de canaux», etc.;

יורדים המים דרך גידי הארץ עד שנעשה מי באר שחוזרים ונובעים מתחת לארץ מלמטה למעלה [וכמ"ש מזה ע"פ ויחפרו בפ' תולדות] וכך כנס"י [כנסת ישראל] היא מקור

les eaux descendent par les veines de la terre jusqu'à devenir l'eau du puits, qui jaillit de nouveau du dessous de la terre, d'en bas vers le haut [comme il est expliqué à ce sujet sur le verset «Et ils creusèrent», dans la paracha Toldot]. De même, la Communauté d'Israël, qui est la source des âmes d'Israël, vient d'en haut;

נש"י [נשמות ישראל] היא באה מלמעלה ותחלה היתה מעין גנים ב' גנים ג"ע [גן עדן] העליון וג"ע [וגן עדן] התחתון שבאה בהשתלשלות העולמות דרך ג"ע [גן עדן] העליון ודרך ג"ע [גן עדן] התחתון ושם היתה מקום

au commencement, elle était «une source de jardins»: deux jardins, le Gan Eden supérieur et le Gan Eden inférieur. Elle descend dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), en passant par le Gan Eden supérieur puis par le Gan Eden inférieur; là se trouvait le lieu

עמידת הנשמה טרם בואה לעוה"ז וכשבאה בהתלבשות הגוף נעשית בחי' באר מים חיים שחוזרים ועולים ונובעים ממטה למעלה ביציאתה מנרתקה היא מאסר הגוף לאור באור החיים:

où l'âme se tenait avant de venir dans ce monde. Lorsqu'elle vient s'envelopper dans le corps, elle devient le niveau de «puits d'eaux vives», qui remontent et jaillissent de nouveau d'en bas vers le haut, lorsqu'elle sort de son fourreau, c'est-à-dire de la prison du corps, «pour être illuminée de la lumière de la vie».

2 והנה ככל הדברים האלה כך הוא דרך וסדר העבודה כי הנה כתיב ויניחהו בגי'ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה לעבדה במי'ע [במצות עשה]

Or, conformément à tout ce qui vient d'être dit, telle est la voie et l'ordre du service [divin]. Car il est écrit : « Il le plaça dans le Gan Eden pour le cultiver et le garder » : « le cultiver », par les mitsvot positives,

ולשמרה במל"ת [במצות לא תעשה] שע"י קיום מ"ע [מצות עשה] ושמירת מל"ת [מצות לא תעשה] עובד ומתקן את הגי'ע [הגן עדן] ועבודת הגן היא להשקותה וכמ"ש ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן.

et « le garder », par les mitsvot négatives. En accomplissant les mitsvot positives et en observant les mitsvot négatives, on cultive et perfectionne le Gan Eden ; et le travail du jardin consiste à l'arroser, comme il est écrit : « Un fleuve sortait d'Eden pour arroser le jardin. »

3 ובח"י זו נעשית ע"י ישראל למטה שכנס"י [שכנסת ישראל] היא המעיין גנים המשקה את הגן העליון וגן התחתון.

Et ce niveau est suscité par Israël ici-bas, car la Communauté d'Israël est la « fontaine des jardins » qui abreuve le jardin supérieur et le jardin inférieur.

והענין שכשם שבגן צ"ל בו מעיין להשקותו כדי להצמיח כל פרי שבגן. שהמים מצמיחים כל מיני תענוג כך הנה גי'ע [גן עדן] צ"ל בו בחינת מעיין.

L'explication est la suivante : de même qu'un jardin doit avoir en lui une fontaine pour l'arroser, afin que chaque fruit du jardin puisse pousser — car l'eau fait croître toutes sortes de délices —, de même le Gan Eden doit avoir en lui un niveau de fontaine.

כי גי'ע [גן עדן] הוא תענוג הנשמות שנהנין מזיו השכינה שבא לכלל גילוי השגת הנפש המשגת באור א"ס ב"ה [ועי"ז מתענגין בו תענוג נפלא אין קץ עד שאמרו מוטב דלידייני כו']

Car le Gan Eden est le délice des âmes, qui jouissent du rayonnement de la Chekhina (Présence divine), lequel entre dans le champ de la compréhension révélée de l'âme qui appréhende la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il [et, par là, elles y goûtent un délice merveilleux et sans fin, au point qu'il est dit : « Mieux vaut qu'il soit jugé », etc.,

שאפילו כל יסורי גיהנם כדאי הוא לה וצריכה הנשמה להיות לה מירוק בגיהנם תחלה כדי שתבוא להתענג על ה' באור א"ס ב"ה]

car même toutes les souffrances du Guéhinom en valent la peine pour elle ; l'âme doit d'abord subir une purification dans le Guéhinom afin de pouvoir en venir à se délecter de D.ieu, dans la Lumière infinie, béni soit-Il].

והנה הוא ית' סתימא דכל סתימין ואיך יבוא לידי גילוי ההשגה אלא באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא מילתא בקיום התומ"צ [התורה ומצות] שהמצות שנתלכשו בענינים גשמיים כמו קרבנות שהם בע"ח [בעץ חיים] ותרומות ומעשרות שהם בבחינת צומח וצדקה שהיא בבחי' דומם

Or, Lui, béni soit-Il, est «le plus caché de tous les cachés» ; comment peut-Il donc parvenir à être révélé dans la compréhension ? La chose dépend plutôt d'un éveil d'en bas, de l'accomplissement de la Torah et des mitsvot. Car les mitsvot qui ont été revêtues de réalités physiques — comme les sacrifices, qui relèvent du règne animal ; les prélèvements et les dîmes, qui relèvent du règne végétal ; et la tsédaka, qui relève du règne minéral —

הנה שרשן ויסודתן מאד נעלה בהררי קדש ממדרגה של רצון עליון ואור א"ס ב"ה כנודע ממשל נפילת החומה שמה שנפל יותר למטה הוא ממקום גבוה יותר כו' וכמ"ש בס"י [בספר יצירה] נעוץ תחלתן בסופן דייקא

ont leur racine et leur fondement à une hauteur immense, «dans les montagnes de sainteté», au niveau de la volonté suprême et de la Lumière infinie, béni soit-Il. Comme on le sait d'après la parabole d'un mur qui s'effondre : ce qui tombe le plus bas provient d'un lieu plus élevé, etc. Et comme il est écrit dans le Sefer Yetsira : «leur commencement est précisément fiché dans leur fin»,

כי סוף מעשה במחשבה תחלה והן הן הממשיכים חיות ואור א"ס ב"ה להיות בגילוי ההשגה ותענוג הנשמות בג"ע [בגן עדן] העליון בעולם הבריאה וג"ע [וגן עדן] התחתון שבעולם העשיה [ועמ"ש מזה בביאור ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות].

car «la fin de l'action est en premier dans la pensée». Et ce sont précisément elles qui attirent la force vitale et la Lumière infinie, béni soit-Il, afin qu'elles se révèlent dans la compréhension et le délice des âmes, dans le Gan Eden supérieur du Monde de Béria (Création) et dans le Gan Eden inférieur du Monde d'Assiya (Action) [et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset : «Et Moché parla aux chefs des tribus»].

4 ועדיין שאר כל מצות ה' שהן במודו"מ [במחשבה דבור ומעשה] של האדם מחשבה היא כוונת המצות ודבור הוא

Et de même pour toutes les autres mitsvot de D.ieu, qui relèvent de la pensée, de la parole et de l'action de l'homme : la pensée est l'intention des mitsvot, et la parole est

ת"ת [תלמוד תורה] וק"ש [וקריאת שמע] ובהמ"ז [וברכת המזון] וכיוצא בהן ומעשה המצות מעשיות שבפ"מ [שבפועל ממש] הן הן בחי' בי"ע שבהן ועל ידן נמשך חיות ואור א"ס ב"ה מההעלם אל הגילוי:

L'étude de la Torah, la récitation du Chema, le Birkat Hamazon et les pratiques semblables ; l'action, ce sont les mitsvot pratiques accomplies concrètement. Ce sont précisément les niveaux de Béria, Yetsira et Assiya qui se trouvent en elles, et par leur intermédiaire, la force vitale et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, sont attirées depuis le caché vers le révélé.

5 וגילוי זה הוא בבחי' פנימית ובבחי' מקיפים כי במצות יש ב' ענינים בחי' פנימית המצות ובחי' מקיפים [ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] מזה בשה"ש [בשיר השירים] בביאור ע"פ קול דודי] ובפרטות המצות במצות הצדקה הלא פרוס לרעב לחמך כו'

Et cette révélation se situe au niveau de l'intériorité et au niveau des enveloppements (makifim). Car les mitsvot comportent deux aspects : l'intériorité des mitsvot et les enveloppements [lumineux] [et voyez ce qui est écrit plus haut à ce sujet dans Chir Hachirim, dans l'explication du verset « La voix de mon bien-aimé »]. Parmi les mitsvot particulières, considérons la mitsva de la tsédaka : « N'est-ce pas partager ton pain avec l'affamé », etc. :

לתת מזון ומחיה בחי' פנימית וגם כי תראה ערום וכסיתו בחי' מקיף ועי"ז נמשך להיות אז תתענג על ה' על דייקא כמ"ש בזהר פ' ויחי (דרי"ט ע"א)

donner de la nourriture et de quoi subsister relève de l'intériorité ; et « lorsque tu vois un homme nu, couvre-le » relève de l'enveloppement. Par cela, il advient alors que « tu te délecteras sur Havaya » : « sur » précisément, comme il est écrit dans le Zohar, parachat Vaye'hi (p. 219a).

והיינו שיהיה הוי' אור א"ס ב"ה נתפס ונקלט בהשגות הנשמות בבחי' פנימית עד שתהיינה מתענגות ונהנות וכו'

C'est-à-dire que Havaya, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, soit saisie et assimilée dans les perceptions des âmes, au niveau de l'intériorité, jusqu'à ce qu'elles se délectent et prennent plaisir, etc.

כי המושכל הנתפס בהשגת האדם ושכלו הרי השכל וההשגה מקיפים את המושכל מכל צד והמושכל מלוכש בפנימיותה ובתוך תוכה והרי שכל האדם והשגתו הם למעלה מן המושכל.

Car lorsqu'un concept est saisi par la compréhension et l'intellect d'une personne, l'intellect et la compréhension entourent le concept de toutes parts, tandis que le concept est revêtu dans l'intériorité de l'intellect, au plus profond de celui-ci ; ainsi, l'intellect et la compréhension de la personne sont au-dessus du concept.

6 וזהו ענין שרפים עומדים ממעל לו כו' וכמ"ש במ"א. וגם בבחי' מקיף שהוא כענין שנאמר ויצא כברק חצו שאינו אלא כברק המבריק במוחו והשגתו אבל אינו נתפס ונקלט לתוך השגתו ממש.

Telle est la signification de «les Séraphins se tiennent au-dessus de Lui», etc., comme il est expliqué ailleurs. Il en va de même du niveau englobant, qui correspond à ce qui est dit: «Sa flèche partira comme l'éclair»: c'est seulement comme un éclair qui jaillit dans son esprit et sa compréhension, mais qui n'est pas véritablement saisi ni intégré à sa compréhension.

7 וזהו ענין לבושי הנשמה שבג"ע [שבגן עדן] להיות צרורה בצרור החיים כבוד ה' יאספך דהיינו להיות אור א"ס ב"ה מקיף עליו ומלבישו וסובבו מכל צד עד שיהיה נכלל באור א"ס ב"ה ממש בבחי' ביטול ההשגה כו'.

Et tel est le sens des vêtements de l'âme dans le Gan Eden, afin qu'elle soit « liée dans le faisceau de la vie » ; « la gloire de Havaya te recueillera » : c'est-à-dire que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, l'entoure, la revêt et la cerne de toutes parts, jusqu'à ce qu'elle soit véritablement incluse dans la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même, au niveau de l'annulation (bitoul) de la compréhension, etc.

8 וזהו שא' כבוד הוי' יאספך אחר כי תראה ערום וכסיתו שהוא בחי' מקיף ולבוש וזהו ענין כבוד שהוא ענין מקיף כמ"ש במ"א.

Et c'est pourquoi il est dit: «La gloire de Havaya te recueillera», après: «Lorsque tu verras un homme nu, tu le vêtiras», ce qui relève de l'aspect enveloppant et du vêtement. Tel est le sens de «gloire»: elle relève de l'aspect enveloppant, comme il est expliqué ailleurs.

וזהו ענין מעיין גנים שכנס"י [שכנסת ישראל] היא בחי' מעיין המשקה את הגנים להיות המשכת תענוג עליון מאור א"ס ב"ה מההעלם אל הגילוי בגי'ע [בגן עדן] העליון וג"ע [וגן עדן] התחתון וגילוי זה נמשך ג"כ למטה בנפש האדם.

Tel est le sens de «une source de jardins»: la Communauté d'Israël est l'aspect d'une source qui abreuve les jardins, afin que le plaisir suprême soit attiré depuis la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, de la dissimulation à la révélation, dans le Gan Eden supérieur et le Gan Eden inférieur. Cette révélation est également attirée ici-bas, dans l'âme de l'homme,

להיות בחי' באר הנובעת ממטה למעלה בקיום מ"ש ואהבת את ה' אלקיך ככל לבבך ובכל נפשך כו'.

afin qu'elle devienne l'aspect d'un puits jaillissant d'en bas vers le haut, par l'accomplissement de ce qui est écrit: «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur et de toute ton âme», etc.

9 וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא כו' כי אתה בראתה ואתה יצרתה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני כו'

Comme il est écrit : « Vers Toi, Havaya, j'élève mon âme », etc. Car « Tu l'as créée et Tu l'as formée », etc., et « Tu la reprendras un jour », etc.

ואינה נתונה לאדם אלא כדי שיעור ימי חייו לזאת יהיה בעיניו כל ימי חיי העולם הזה בבחי' בעל כרחך

Et elle n'est donnée à l'homme que pour la durée de sa vie. C'est pourquoi, à ses yeux, tous les jours de la vie dans ce monde doivent être vécus dans l'esprit de « malgré toi »,

אתה חי וכמאן דשדי בתר כתפוי ואליו יתי' לכדו יהיה נושא את נפשו וכל ימי חיי האדם אשר נתלכשה נפשו בגופו בעולם הזה הוא רק

« tu vis », et comme quelque chose que l'on jette derrière son épaule ; c'est vers Lui seul, béni soit-Il, qu'il élèvera son âme. Tous les jours de la vie d'un homme, durant lesquels son âme est revêtue de son corps dans ce monde, ne sont que

כדי להיות בחי' באר שנובעת מתחת לארץ דייקא שעל ידי שהמים הולכים דרך עפר הארץ הם מתבררים ונעשים צלולים יותר כך הנשמה מתבררת יותר בקיום התומ"צ [התורה ומצות] מעשיות שבענינים גשמיים

pour devenir le niveau d'un puits jaillissant précisément du dessous de la terre. En effet, lorsque l'eau passe à travers la poussière de la terre, elle est purifiée et devient plus limpide ; de même, l'âme est davantage purifiée par l'accomplissement de la Torah et des mitsvot pratiques, qui concernent des choses matérielles,

וגם ע"י תגבורת כח נפש האלקית על נפשה הבהמית לאכפא ולאחפא חשוכא לנהורא כו' ואי לזאת חומריות הגוף וגשמיות העוה"ז אינו אלא בבחינת מעבר לנשמה ועיקר דביקותה תהיה בשרשה באלקים חיים

et aussi par le renforcement de la force de l'âme divine sur l'âme animale, afin de la soumettre et de transformer l'obscurité en lumière, etc. Ainsi, la grossièreté du corps et la matérialité de ce monde ne sont qu'un passage pour l'âme ; son attachement essentiel doit être à sa racine, dans le D.ieu vivant.

(עו"ל [עוד יש לומר] שבנפש ג"כ ימצא ב' בחי' מעיין ובאר וכנז' [וכנזכר] ע"פ ויחפרו עבדי יצחק הנ"ל מה שמתבונן בעומק מחשבתו בגדולת אור א"ס ב"ה בק"ש [בקריאת שמע] ותפלה זהו בחי' נהר יוצא מעדן חו"ב [חכמה ובינה] תרין ריעין כו')

(On peut encore dire que l'âme elle-même comporte les deux niveaux de la source et du puits, comme il est mentionné à propos du verset « Les serviteurs d'Yits'hak creusèrent », cité plus haut : ce qu'un homme médite au plus profond de sa pensée sur la grandeur de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, pendant le Chema et la prière, correspond au niveau de « un fleuve sort d'Éden », 'Hokhma et Bina, « deux compagnons », etc. ;

והוא משקה את הג"ן סדרים דאורייתא הוא עסק התורה שעוסק אח"כ ד' אמות של הלכה כו' שיומשך בהתורה מבחי' תענוג עליון וזהו ענין על תפילתי שתהא סמוכה למטתי

et il abreuve les cinquante-trois sections (gan) de la Torah, c'est-à-dire l'étude de la Torah à laquelle il se consacre ensuite, « les quatre coudées de la halakha », etc., afin que [la lumière] du niveau du plaisir supérieur soit attirée dans la Torah. Tel est le sens de « que ma prière soit proche de mon lit »,

כדי שיהי' [שיהיה] עסק התורה אחר התפלה להיות קולך ערב כמ"ש במ"א בביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע כו' וזהו ענין מעין גנים. וכמ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג'] (דרצ"ח א') דמעין גנים זהו ענין ונהר יוצא מעדן.

afin que l'étude de la Torah ait lieu après la prière, pour que « ta voix soit douce », comme il est expliqué ailleurs dans le commentaire du verset « Ma colombe, dans les fentes du rocher », etc. Tel est le sens de « une source de jardins ». Et comme il est écrit dans le Zohar, partie III) (p. 298a), « une source de jardins » désigne « un fleuve sort d'Éden ».

וענין באר היינו ע"ד המבואר ע"פ יונתי הנ"ל בענין יונתי כשהיא בחגוי הסלע עז"נ [על זה נאמר] הראיני את מראיך שזהו בחי' אור חוזר אשר ע"ז אמרו במקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד דמשכין ליה בחילא יתיר.

Et le sens du puits correspond à ce qui est expliqué au sujet du verset « Ma colombe » mentionné plus haut, à propos de « ma colombe » lorsqu'elle se trouve dans les fentes du rocher, à qui il est dit : « Montre-moi ton visage » : il s'agit du niveau de la lumière de retour (Or Hozer), au sujet de laquelle nos Sages ont dit : « À l'endroit où se tiennent les repentants, les justes parfaits ne peuvent se tenir », car ils l'attirent avec une force accrue.

10 וכך הוא בחי' באר דנביע מתתא לעילא ולכן הוא למעלה מבחי' מעין גנים כו' עד שהיא בחינת מים חיים ממש שלמעלה מבחינת ונהר יוצא כו' כמ"ש במ"א בד"ה ששים המה מלכות.

Il en va ainsi du niveau du puits, qui jaillit d'en bas vers le haut ; c'est pourquoi il est supérieur au niveau de « la source des jardins », etc., jusqu'à être véritablement le niveau des « eaux vives », supérieur au niveau de « et un fleuve sortait », etc., comme il est expliqué ailleurs, dans le discours qui commence par « Soixante reines ».

א"נ [אי נמי] אף שהנהר הוא ג"כ בחי' כנ"ל בענין מים גנים עכ"ז [עם כל זה] הבאר שהוא ממטה למעלה יש בו בחינה עליונה יותר כנ"ל בענין שבעלי תשובה כו' וצ"ל כל ימיו בתשובה.

Autre explication : bien que le fleuve soit lui aussi un niveau [élevé], comme cela a été mentionné plus haut à propos des eaux des jardins, le puits, qui va d'en bas vers le haut, possède néanmoins un niveau supérieur, comme cela a été mentionné plus haut à propos des pénitents, etc. Il faut être en techouva tous les jours de sa vie.

וזהו ענין ודברתם אל הסלע ונתן מימיו שע"ז נאמר עלי באר כו' והיינו ממש כענין הראיני את מראיך
דיונתי בחגוי הסלע כו':

Tel est le sens de : « Vous parlerez au rocher et il donnera ses eaux », à propos duquel il est dit : « Jaillis, ô puits », etc. C'est exactement comme dans le verset : « Montre-moi ton visage », adressé à « ma colombe dans les fentes du rocher », etc.

11 ב אך להיות גילוי בחי' באר זו צריך להיות חפרוה כרוה חפירה וכריה היא להשליך את עפר הארץ
הסותמים את פי הבאר אלא שחפירה הוא להשליך את רגבי הארץ הגסים וכריה היא להשליך
הצרורות וחול הדק.

2. Cependant, pour que ce niveau du puits se révèle, il faut qu'il soit « creusé, fouillé ». Creuser et fouiller consiste à rejeter la terre qui obstrue l'ouverture du puits ; mais creuser, c'est rejeter les grosses mottes de terre, tandis que fouiller, c'est rejeter les cailloux et le sable fin.

12 וכך צריך להעביר כל המסתירים ומכסים על האהבה המסותרת ולאכפיא לסט"א [לסטרא אחרא] הן
באיסור להיות סור מרע כו'

Ainsi, il faut écarter tout ce qui dissimule et recouvre l'amour caché, et soumettre la sitra a'hra (l'autre côté) : que ce soit dans ce qui est interdit, en « s'écartant du mal », etc. ;

והן בהיתר קדש עצמך במותר לך ובטל רצונך מפני רצונו והן בקיום המצות להתחזק בלימוד התורה
יותר מהרגילות וליתן צדקה יותר

ou dans ce qui est permis : « sanctifie-toi dans ce qui t'est permis » et « annule ta volonté devant Sa volonté » ; ou encore dans l'accomplissement des mitsvot, en s'appliquant à étudier la Torah davantage qu'à son habitude et à donner davantage la charité que

מטבעו וכיוצא בהן שכל הדברים האלה וכיוצא בהן הן הן בחי' חפירה וכריה להעביר כחות החומריות
שמצד הקליפה ולבטלן בבחינת ביטול לגמרי בטל רצונך כו'

ne le porte naturellement, et ainsi de suite. Car toutes ces choses et celles qui leur ressemblent constituent précisément les niveaux du creusement et du forage : écarter les forces de matérialité provenant du côté de la kelipa, et les annuler par une annulation de soi (bitoul) complète : « annule ta volonté », etc.,

כדי לגלות מצפוני האהבה מההעלם אל הגילוי (ובי' בחי' אלו דחפירה וכריה לעשותה בבחי' באר זהו כמו ענין המבואר ע"פ לא תהיה משכלה ועקרה בארצך.

afin de révéler les replis cachés de l'amour, en le faisant passer de l'état de dissimulation à celui de révélation. (Ces deux niveaux, le creusement et le forage, qui permettent d'en faire un puits, sont comparables à ce qui est expliqué au sujet du verset : « Il n'y aura dans ton pays ni fausse couche ni stérilité » :

ענין אפילו בית וולד אין לה כוי והנה העצה לעשות כלי ריקן הוא כמ"ש לב נשבר ונדכה כוי. וזהו בחי' חפירה כוי אך עוד צריך הוא שלא יטה לבו אפילו לדברים המותרים להיות מקושר בהם כוי ע"ש.

il s'agit de « elle n'avait même pas de matrice », etc. Or, le conseil pour devenir un réceptacle vide est celui qui est exprimé par ces mots : « un cœur brisé et abattu », etc. Tel est le niveau du creusement, etc. Mais il faut encore que son cœur ne penche même pas vers les choses permises, au point de s'y attacher, etc. Voir là-bas.

וזהו בחינת כריה להשליך הצרורות וחול הדק ועי"ז יתגלה מצפון האהבה בחינת ותתפלל חנה על ה' כוי ע"ש וזהו פי' וענין עלי באר)

Tel est le niveau du forage : rejeter les cailloux et le sable fin. Grâce à cela, le repli caché de l'amour sera révélé, à l'image de « 'Hanna pria auprès de Havaya », etc. Voir là-bas. Tel est le sens et la portée de « Jaillis, ô puits ».)

ובחי' חפירה וכריה זו נעשה ע"י בחי' שרים ונדיבי עם שרים הם האבות ובחיר האבות הוא יעקב.

Et ce niveau de creusement et de forage est accompli par les « princes » et les « nobles du peuple ». Les « princes » sont les Patriarches, et le plus éminent des Patriarches est Yaakov,

כענין ואלקי יעקב בתוספת וי"ו המחבר כוי שיעקב הוא הכולל כל בחי' האבות כי ביעקב נאמר comme dans l'expression « et le D.ieu de Yaakov », où s'ajoute le vav de coordination, etc. Car Yaa-kov englobe tous les niveaux des Patriarches. En effet, au sujet de Yaakov, il est dit :

כי שרית לשון שררה וממשלה עם אלקים הוא ענין הצמצום כי הנה אני הוי' לא שניתי ואין עוד מלבדו וכולא קמיה כלא כוי.

«Car tu as exercé ta maîtrise (sarisa)», expression de souveraineté et de domination, «avec Elokim», ce qui relève du tsimtsoum (contraction). Car «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé», «il n'est rien d'autre que Lui» et «tout est comme néant devant Lui», etc.

13 ומה שנראה העולם ליש ודבר נפרד הוא ע"י בחי' שם אלקים המצמצם ומסתיר גילוי אלהותו ית' להיות עולם המעלים כו'

Et si le monde apparaît comme une existence (yéché) et une entité distincte, c'est par le niveau du Nom Elokim, qui contracte et dissimule la révélation de Sa divinité, qu'Il soit béni, afin qu'il y ait un monde (olam) qui dissimule (ma'alim), etc.

ויעקב הוא בחינת שר ומושל על בחי' אלקים שלא יסתיר ויעלים כו' כמ"ש והיה הוי' לי לאלקים כו'

Et Yaakov est le niveau d'un prince et d'un dirigeant sur le niveau d'Elokim, afin que celui-ci ne dissimule ni ne cache, etc., comme il est écrit : « Havaya sera mon Elokim », etc.,

כמ"ש במ"א ועם אנשים הם המלאכים כמ"ש באברהם וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו שבאו ג' מלאכים בשביל ג' שליחות.

comme cela est expliqué ailleurs. « Et avec des hommes » : il s'agit des anges, comme il est écrit au sujet d'Avraham : « Il regarda, et voici que trois hommes se tenaient près de lui » ; car trois anges vinrent accomplir trois missions.

לפי שאין מלאך א' יכול לעשות שתי שליחות כי המלאך הוא שליח ההשפעה שהוא בחי' כלי שבו

Car un seul ange ne peut accomplir deux missions, puisque l'ange est le messager du flux (hach-pa'a), étant le niveau d'un réceptacle dans lequel

ועל ידו עוברת ההשפעה ואין כח בכלי שלו לסבול ולהגביל שתי שליחות שהן שתי השפעות

et à travers lequel le flux passe ; et son réceptacle n'a pas la capacité de supporter et de contenir deux missions, qui sont deux flux,

כי הם מבי"ע שנאמר ומשם יפרד שכל דבר הוא ענין בפני עצמו וביעקב כתיב וישר אל מלאך ויוכל

(בהושע ס"י י"ב ה')

car ils proviennent de Béria, Yetsira et Assiya, à leur sujet il est dit : « Et de là, il se divisa », chaque chose étant une réalité en soi. Et au sujet de Yaakov, il est écrit : « Il lutta (vayasar) avec un ange et l'emporta » (dans Osée, chapitre 12, [verset] 5) ;

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] (חולין צ"ב א') שיעקב נעשה שר למלאך כי יעקב הוא גופא דאורייתא וכמ"ש הקל קול יעקב ויקם עדות ביעקב כו'.

et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (Chullin 92a) que Yaakov devint un prince au-dessus de l'ange. Car Yaakov est le corps de la Torah (goufa de'oraita), comme il est écrit : « La voix est la voix de Yaakov », et « Il établit un témoignage en Yaakov », etc.

ועל התורה נאמר אחת דבר אלקים שתים זו שמענו וכפטיש יפוצץ סלע מקרא אחד מתחלק כו'

Et au sujet de la Torah, il est dit : « D.ieu a prononcé une parole ; nous en avons entendu deux », et « comme un marteau qui fracasse le rocher » : un seul verset se divise, etc. ;

כי אורייתא מחכמה נפקת והיא חכמתו ית' דאיהו וגרמוהי חד שהכל נכלל בבחינת אחדות לכן דבור התורה אפילו פסוק אחד או הלכה א' כו'

car «la Torah procède de 'Hokhma (sagesse)», et celle-ci est Sa 'Hokhma, béni soit-Il, dont il est dit : «Lui et Ses réceptacles» (ihou vegarmohi) ne font qu'un ; tout y est donc inclus dans l'unité. C'est pourquoi la parole de la Torah, même un seul verset ou une seule halakha, etc.,

כולל כל התורה כולה. משא"כ המלאכים שלא ניתן להם התורה ע"כ אין כח במלאך לסבול ולקבל שני שליחות

inclut toute la Torah. Il n'en va pas de même des anges, auxquels la Torah n'a pas été donnée ; un ange n'a donc pas la capacité de supporter et de recevoir deux missions.

(ועמ"ש מזה בד"ה כנשר יעיר דגבי מתן תורה נאמר רואין את הנשמע ושומעין את הנראה שאין התחלקות בין ראיה לשמיעה לפי שהתורה מחכמה עילאה נפקת שאין שם התחלקות המדרגות כי הוא למעלה מעולם הפירוד והנה איתא ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' פינחס)

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Comme un aigle éveille [son nid]» : à propos du Don de la Torah, il est dit : « Ils voyaient ce qui s'entend et entendaient ce qui se voit », car il n'y a pas de séparation entre la vue et l'ouïe, puisque la Torah procède de la 'Hokhma supérieure, où il n'y a pas de division des niveaux, car elle est au-dessus du monde de la séparation. Or, il est rapporté dans le Raaya Mehemna, parachat Pin'has)

(דרכ"ט ע"ב) וכפטיש יפוצץ סלע ודא סלע דאתמר ביה ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שנה עליו פרק אחד

(page 229b): «comme un marteau qui fracasse le rocher»; il s'agit du rocher dont il est dit: «Vous parlerez au rocher sous leurs yeux, et il donnera ses eaux»; et, selon l'enseignement de nos Sages de mémoire bénie: «Récitez un chapitre devant lui.»

וזהו ענין חפרוה שרים בחי קול יעקב שעייז נעשה בחי באר מים חיים דהיינו כמ"ש ונתן מימיו כו'

Et tel est le sens de «les princes l'ont creusé»: c'est le niveau de «la voix de Yaakov», par lequel advient le niveau d'un puits d'eaux vives, c'est-à-dire, comme il est écrit: «et il donnera ses eaux», etc.

(ועיינן בזח"א [בזהר חלק א] ד"ו סע"ב [סוף עמוד ב] ח"ב [חלק ב] דס"ד ב' ועיינן עוד ח"ג [חלק ג] דרמ"ט ב' רע"ט ב' ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להארז"ל)] פ' חקת)

(Et voyez le Zohar, partie I, page 6, fin du côté b; partie II, page 64b; voyez aussi partie III, pages 249b et 279b, ainsi que le Likkutei Torah de l'Arizal, parachat 'Houkat.)

והנה מדתו של יעקב הוא בחינת רחמנות ועמ"ש מזה לקמן סדי"ה מי מנה עפר יעקב ועייז נאמר ליעקב אשר פדה את אברהם הוא גילוי אהבה שבו

Or, l'attribut de Yaakov est le niveau de la compassion (et voyez ce qui est écrit à ce sujet plus loin, à la fin du discours qui commence par «Qui a compté la poussière de Yaakov»). C'est à cela que se rapporte le verset: «à Yaakov, qui a délivré Avraham»: la révélation de l'amour qui est en lui.

ועל ידו נעשה בחי חפירה וכרייה לבאר הנובעת ממטה למעלה מהעלם אל הגילוי (וז"ש [וזהו שכתוב] בזח"א [בזהר חלק א] ויצא קנ"ב א' ויעקב בלחודוי כו' ע"ש).

Et c'est par son intermédiaire qu'advient le niveau du creusement et du forage du puits, qui jaillit du bas vers le haut, de l'occultation vers la révélation (et c'est ce qui est écrit dans le Zohar, partie I, Vayétsé, 152a: «Et Yaakov seul», etc.; voyez là-bas).

ועדיי נתקנו כל סדר התפלה שהוא לעורר את האהבה מההעלם אל הגילוי עיי שישים אל לבו להתבונן בברוך שאמר והיה העולם איך שאמר מאמר אחד בלבד והיה העולם בבחי' ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין כו'

Et c'est ainsi que fut institué tout l'ordre de la prière, dont le but est d'éveiller l'amour, de l'état caché à l'état révélé : en appliquant son cœur à méditer sur «Béni soit Celui qui parla et le monde advint», sur le fait qu'Il prononça une seule parole et que le monde advint, selon le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), etc. ;

ואיך שהאופנים ברעש גדול כו' וצבא השמים לך משתחווים השתחוה לא נא' [נאמר] אלא משתחווים שתמיד משתחווים כו'.

et sur la manière dont les Ofanim sont «dans un grand fracas», etc., et dont «l'armée des cieux se prosterne devant Toi»: il n'est pas dit «se prosterna», mais «se prosterne», car elle se prosterne sans cesse, etc.

ואח"כ אומרים אב הרחמן רחם נא עלינו במדתו של יעקב שלא להיות גשמיות הגוף והעולם מסתירים ומעלימים עליו ויהיה גילוי האהבה למטה כמו למעלה:

Puis nous disons: «Père miséricordieux, aie pitié de nous», selon l'attribut de Yaakov: que la matérialité du corps et du monde ne le cache ni ne l'occulte, et que l'amour se révèle ici-bas comme en haut.

14 ג והנה מן הבאר הזאת עיי חפירה זו נעשה גילוי בחי' מים חיים שהוא קיום יותר מבחי' אהבה כרשפי אש בהתלהבות התפלה עיי התבוננות כו' שאחר התפלה חולפת ועוברת כו'

3. Or, de ce puits, grâce à cette excavation, se révèle le niveau des eaux vives, qui est plus durable que le niveau de l'amour semblable à des flammes ardentes (rishpei esh), dans la ferveur de la prière suscitée par la contemplation, etc., amour qui, après la prière, s'évanouit et disparaît, etc.

אבל בחי' מים הם המשכות אהבה שאין לה הפסק וזו היא מעלת אברהם אוהבי איש החסד זכור אב נמשך אחר כך כמים

Mais le niveau de l'eau correspond à des élans d'amour qui ne connaissent aucune interruption. Telle est la qualité d'Avraham, « qui M'aime », « l'homme de bonté » : « Souviens-toi du père, qui fut entraîné après Toi comme l'eau. »

(וזהו ליעקב אשר פדה את אברהם דוקא וע' ברבות וירא פמ"ח אתה אמרת יוקח נא מעט מים חיך שאני פורע לבניך כו' עלי באר כו' וע"ש ג"כ ס"פ נ"ד.

(C'est pourquoi il est précisément dit : « à Yaakov, qui a racheté Avraham ». Voir aussi Midrash Rabbah sur Vayeira, chapitre 48 : « Tu as dit : "Qu'on apporte un peu d'eau" ; par ta vie, Je le rendrai à tes enfants », etc. ; « Jaillis, ô puits », etc. Voir également là-bas, à la fin du chapitre 54.)

וע' עוד מענין עלי באר ברבות חיי שרה פ"ס בשלח פכ"ה ר"פ במדבר שלח לך ר"פ י"ז ובפ' חקת ובפ' עקב בפסוק שמע ישראל אתה עובר היום ובקהלת רבה ס"פ שלח לחמך ע"פ המים).

Voir encore, au sujet de « Jaillis, ô puits », Midrash Rabbah : Chayei Sarah, chapitre 60 ; Beshalach, chapitre 25 ; au début de Bamidbar ; Shelach Lecha, au début du chapitre 17 ; ainsi que dans la paracha Chukat ; et dans la paracha Eikev, sur le verset « Écoute, Israël, tu passes aujourd'hui » ; et Koheles Rabbah, à la fin du passage « Envoie ton pain sur les eaux ».)

והיינו לפי שהם מים חיים שמקבלים מחכמה שנק' חיים כי החכמה תחיה באור פני מלך חיים

Cela s'explique par le fait que ces eaux sont des eaux vives, qui reçoivent de 'Hokhma (sagesse), appelée « vie », car « la sagesse fait vivre » et « dans la lumière du visage du Roi se trouve la vie » :

דהיינו בחי' ביטול כח מ"ה [מה] [וכמ"ש במ"א ע"פ ושאתם מים בששון בענין ניסוך המים בחג איך שהיא בחי' אהבה שלמעלה מרשפי אש וכמשל הבן כשהוא אצל אביו ממש כו'.

c'est-à-dire le niveau de l'annulation de soi (bitoul), le koach mah (la force du « quoi ») [comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset « Vous puiserez de l'eau dans la joie », au sujet de la libation d'eau lors de la fête : elle relève d'un amour supérieur aux flammes ardentes, comme dans l'analogie d'un fils qui se trouve réellement auprès de son père, etc.]

15 ובמ"א מבואר שזהו בחי' כהן גדול חסד דאבא אהבה בבחי' ביטול] וגילוי זה בנפשו של האדם הוא ע"י

העסק בתורה דאורייתא מחכמה נפקת בחי' ביטול

Et il est expliqué ailleurs que cela correspond au niveau du Grand Prêtre, au 'Hessed d'Abba, un amour empreint d'annulation de soi (bitoul).] Cette révélation dans l'âme de l'homme s'opère par l'étude de la Torah, car « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) », le niveau du bitoul ;

ולכן נמשך ממנה גילוי זה בנפש האדם בבחי' ולא תחללו כו' שלא לדחוק רגלי השכינה ואשים דברי בפיך כו',

et c'est pourquoi cette révélation est attirée de la Torah dans l'âme de l'homme, selon l'esprit de «Vous ne profanerez pas», etc., en veillant à ne pas «repousser les pieds de la Chekhina», et de «J'ai placé Mes paroles dans ta bouche», etc.

ולכן בפי קדש לי שהוא ח"ע [חכמה עילאה] נאמר ולזכרון בין עיניך דהיינו שאין הפסק להאהבה כבאר מים חיים שנובעים תמיד

C'est pourquoi, dans la section «Consacre-Moi», qui correspond à la 'Hokhma supérieure (Hokhma Ila'a), il est dit: «et en souvenir entre tes yeux»; c'est-à-dire que l'amour ne connaît aucune interruption, comme une source d'eaux vives qui jaillit sans cesse;

והיינו ע"י מ"ש אח"כ למען תהיה תורת ה' בפיך וכמ"ש בספרי פ' ואתחנן לפי שהוא אומר ואהבת את ה' איני יודע באיזה צד אוהבים את הקב"ה ת"ל והיו הדברים האלה כו'

et cela s'accomplit par ce qui est écrit ensuite: «afin que la Torah de Havaya soit dans ta bouche». Comme il est écrit dans le Sifrei, sur la paracha Va'etchanan: «Puisqu'il est dit: "Tu aimeras Havaya", je ne sais pas de quelle manière on aime le Saint béni soit-Il; le verset enseigne: "Et ces paroles seront..."», etc.,

שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה והיינו לפי כי החכמה שהיא התורה היא בחינת ראייה והאהבה הנמשך מבחי' ראייה היא בבחי' ביטול והיא למעלה מבחי' אהבה הנמשכת מבחי' שמיעה שהיא מרחוק והיא בחי' רשפי אש כו'

car c'est ainsi que tu parviens à connaître le Saint béni soit-Il.» Cela s'explique par le fait que 'Hokhma, qui est la Torah, correspond au niveau de la vue; l'amour qui découle de la vue est empreint de bitoul et dépasse le niveau de l'amour qui découle de l'ouïe, laquelle perçoit de loin et correspond à des flammes ardentes, etc.

[ועמ"ש במ"א סד"ה מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות. לראות בחי' ראייה והתגלות אור א"ס ב"ה כו' והיינו ע"י התורה כו' ע"ש].

[Et voyez ce qui est écrit ailleurs, à la fin du discours commençant par «Qui est comme Havaya notre D.ieu, qui siège en haut et s'abaisse pour regarder»: «regarder» correspond au niveau de la vue et à la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, etc. Cela s'accomplit par la Torah, etc. Voir là-bas].

16 וגילוי בחיי מים חיים של התורה נמשך מהבאר ההיא שנובעת מתחת לארץ הוא בחיי המצות המלוכשים בענינים הגשמיים כי כל התורה הוא פי'

Et la révélation du niveau des eaux vives de la Torah provient de ce puits qui jaillit sous la terre, lequel correspond au niveau des mitsvot revêtues de réalités physiques ; car toute la Torah est l'explication

וביאר המצות כמ"ש במ"א, ומן הבאר ההיא נובעים מים חיים של התורה להיות בבחי' ביטול ולא תחללו את שם קדשי ואשים דברי בפ"ך כו'

et l'élucidation des mitsvot, comme il est expliqué ailleurs. De ce puits jaillissent les eaux vives de la Torah, afin que l'on soit dans un état d'annulation de soi (bitoul) : « Vous ne profanerez pas Mon saint Nom » et « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », etc.

וע"ז נאמר ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני כי מים חיים של התורה המלוכשת בגשמיות יומשכו ממטלמ"ע [ממטה למעלה] אל הים הקדמוני והים הקדמוני יהיה בבחי' מקבל מבחי' מים חיים שלמטה.

À ce sujet, il est dit : « En ce jour, des eaux vives sortiront de Jérusalem, la moitié vers la mer orientale » ; car les eaux vives de la Torah revêtue de réalités physiques s'élèveront d'en bas vers le haut jusqu'à la mer orientale, et la mer orientale sera dans la position d'un réceptacle recevant du niveau des eaux vives d'en bas.

17 והענין כמ"ש אז נדברו כו' ויקשב ה' וישמע כו'. ולכאורה אינו מובן מה צריך הקב"ה לשמיעת התורה שלמטה והלא תורה מאתו תצא.

L'explication est la suivante, comme il est écrit : « Alors ils se parlèrent », etc., « et Havaya écouta et entendit », etc. À première vue, cela n'est pas compréhensible : pourquoi le Saint béni soit-Il aurait-Il besoin d'entendre la Torah étudiée ici-bas ? N'est-ce pas « de Lui que sort la Torah » ?

אלא הענין כי הנה הקב"ה נק' לפעמים בחיי ממכ"ע [ממלא כל עלמין] (ועיין זח"ב [זוהר חלק ב'] בשלח מ"ו א' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם).

Mais l'explication est que le Saint béni soit-Il est parfois appelé le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) (voir le Zohar, Part II, Beshalach, 46a, et le Mikdash Melech à cet endroit).

והנה התורה של העוה"ז לפי שהיא מלובשת בענינים גשמיים שרשה מאד נעלה כו' ולכן היא ממשכת כח החיות מאור א"ס ב"ה מלמעלה מעלה מבחינת סובב כל עלמין לבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ויקשב ה' וישמע כו'.

Or, la Torah de ce monde, parce qu'elle est revêtue de réalités matérielles, a une racine très élevée, etc. ; c'est pourquoi elle attire la force vitale de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, depuis les hauteurs les plus élevées, depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), vers le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes : « et Havaya écouta et entendit », etc.

ועיין מזה בוח"ב [בזהר חלק ב'] ס"פ ויקהל (דרי"ז ע"א) וזהו ענין במחוקק במשענותם וכמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו (עיין לעיל פ' בחקתי ד"ה מבואר בע"ח [בעץ חיים])

Voir à ce sujet le Zohar, Part II, à la fin de Parshas Vayakhel (page 217a). C'est là le sens de « avec le mechokek, avec leurs bâtons », comme il est expliqué sur le verset « Si vous marchez selon Mes statuts » (voir plus haut, Parshas Bechukosai, le discours commençant par « Il est expliqué dans Etz Chaim ») :

ששני חקיקות לכלי עד"מ מבית ומבחוץ מבחוץ להעביר כל חלודה ובפנים לחקוק בה בית קיבול כך צ"ל חקיקת הנפש מבחוץ להעביר כל מונע ומסתיר כו'

un récipient connaît deux gravures, par analogie, de l'intérieur et de l'extérieur : à l'extérieur, pour en ôter toute la rouille ; à l'intérieur, pour y creuser une cavité réceptrice. De même, l'âme doit être gravée : à l'extérieur, afin d'écarter tout ce qui fait obstacle et dissimule, etc.,

והוא בחינת חפירה הנ"ל ומבפנים להיות בחינת כלי קיבול אור א"ס ב"ה להיות כלי מחזיק ברכה כו' et cela correspond au creusement évoqué plus haut ; et, de l'intérieur, elle doit devenir un récipient capable de recevoir la Lumière infinie, béni soit-Il, afin d'être « un récipient qui contient la bénédiction », etc.

ואין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא בבחי' חכמה כח מה כו' והמחוקק העושה הכלי קיבול הוא הממשיך בחי' התורה בבחינת הביטול כו'

La Lumière infinie, béni soit-Il, ne réside et ne se révèle que dans le niveau de 'Hokhma (sagesse), koach mah, etc. Le mechokek, qui façonne le récipient, est celui qui attire le niveau de la Torah dans une disposition d'annulation de soi (bitoul), etc.

(ועמ"ש לקמן בביאור ע"פ החלצו מאתכם בפי מטות ענין שמשה נקי מחוקק, ועמ"ש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ משה ידבר, ועי' עוד מענין במחוקק בזה"ג [בזהר חלק ג] ס"פ וילך רפ"ו א' ופ' בהעלותך דק"נ).

(Voir ce qui est écrit plus loin dans l'explication du verset « Armez parmi vous », dans Parshas Matos, au sujet de Moshe, appelé mechokek ; voir ce qui est écrit plus haut à propos du verset « Moshe parlait » ; et voir encore, sur le sens de « avec le mechokek », le Zohar, Part III, à la fin de Parshas Vayelech, 286a, et Parshas Beha'aloscha, page 150.)

במשענותם הם תמכי אורייתא (עי' [ענין] זח"א [זהר חלק א] ד"ח ע"א) עץ חיים היא למחזיקים בה וכענין שנאמר ביששכר וזבולון שמבני יששכר היו הסנהדרין וזבולון ע"י שהיה עוסק בפרקמטיא בשביל יששכר זכה ונתעלה במעלה יותר בבחי' א'

« Avec leurs bâtons » : ce sont les soutiens de la Torah (tam'hei oraysa) (voir le Zohar, Part I, page 8a), « Elle est un arbre de vie pour ceux qui s'y attachent. » Il en va comme de ce qui est dit au sujet de Yissachar et de Zevulun : les membres du Sanhédrin étaient issus des descendants de Yissachar, tandis que Zevulun, parce qu'il faisait du commerce pour Yissachar, en eut le mérite et s'éleva à un rang supérieur sous un certain aspect,

דהיינו בבחינת ממטה למעלה שמפני שע"י השפעת טובו וחיותו היה יששכר עוסק בתורה בחיות זה הנמשך לו הרי זבולון קודם לו שממשיך חיות לתורתו

à savoir dans le mouvement de bas en haut : puisque Yissachar étudiait la Torah grâce à l'abondance et à la force vitale que Zevulun lui dispensait, Zevulun le précède donc, car c'est lui qui insuffle la force vitale à sa Torah.

(ועיין מזה ברבות ויחי ס"פ צ"ט זח"א [זהר חלק א] ח' א' ויחי דרמ"א ב' ח"ג [חלק ג] מצורע נ"ג ב' ועמ"ש סד"ה קול דודי גבי מקפץ על הגבעות).

(Voir à ce sujet Midrash Rabbah, Vayechi, fin du chapitre 99 ; le Zohar, Part I, 8a ; Vayechi, page 241b ; Part III, Metzora, 53b ; et voir ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « La voix de mon bien-aimé », à propos de « sautant par-dessus les collines ».)

ולכן נאמר בזבולון עמים הר יקראו כו'. פי' ע"ד מה שנאמר מי יעלה בהר ה' ומי יקום כו'.

C'est pourquoi il est dit de Zevulun : « Des peuples, ils appelleront à la montagne », etc. Cela s'explique dans le même esprit que ce qui est dit : « Qui montera sur la montagne de Havaya, et qui se tiendra », etc.

אבל גבי זבולון אפי' [אפילו] בחיי עמים עוממות יקראו ויתאספו לבחינת הר ה'. אך הנה כל בחינות הנ"ל שבבחינת באר ממטה למעלה צריך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לפני אתעדל"ת [אתערותא דלתתא].

Mais, dans le cas de Zevulun, même le niveau des «peuples» (amim), [c'est-à-dire des peuples] «obscurcis» (omemot), sera appelé et rassemblé vers le niveau de «la montagne de Havaya». Toutefois, tous les niveaux mentionnés plus haut, qui relèvent du mouvement du puits de bas en haut, requièrent qu'un éveil d'en haut précède l'éveil d'en bas.

וזהו אז ישיר ישראל ישראל דלעילא (עיינן זהר ח"ב [חלק ב' נ"ד א'] עלי באר (עיינן) זהר ס"פ וילך שם ובע"ח [ובעץ חיים] שער ל"א פ"ז [פרק ז']

Et c'est là le sens de «Alors Israël chanta»: l'Israël d'en haut (Yisrael dile'eila) (voir le Zohar, Part II, 54a); «Jaillis, ô puits» (voir le Zohar, à la fin de la paracha Vayelech, à cet endroit, et Etz Chaim, Sha'ar 31, chapitre 7):

היא כנס"י [כנסת ישראל] מקור נש"י [נשמות ישראל] שכוונסת ואוספת לתוכה בחיי ישראל דלעילא ענו לה מלמעלה למטה להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלפני אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] כדי להיות עלי באר ממטה למעלה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אלמלא הקב"ה עוזרו כו'

il s'agit de l'Assemblée d'Israël (Knesset Yisrael), source des âmes d'Israël, qui rassemble et recueille en elle le niveau de l'Israël d'en haut. «Chantez-lui»: depuis le haut vers le bas, afin que l'éveil d'en haut précède l'éveil d'en bas et permette ainsi au puits de jaillir de bas en haut. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Si le Saint béni soit-Il ne l'aidait pas», etc.

(ועי' בע"ח [בעץ חיים] של"א פ"ז [פרק ז'] ובזח"ג [ובזהר חלק ג'] ס"פ וילך) ואותה אנו מבקשים בתפלה והחזירנו בתשובה שלימה לפניך כו' אב הרחמן רחם נא עלינו ותן בלבנו בינה דהיינו

(Voir Etz Chaim, Sha'ar 31, chapitre 7, et le Zohar, Part III, à la fin de la paracha Vayelech.) C'est cela que nous demandons dans la prière: «Ramène-nous à une techouva complète devant Toi», etc.; «Père miséricordieux, prends pitié de nous et donne à notre cœur l'intelligence», c'est-à-dire,

להבין דבר מתוך דבר כו' כי גם הרחמנות הגדולה שעלינו היא ר חוקה מהשגתנו ואין אנו יכולים לעורר את הרחמנות

comprendre une chose à partir d'une autre, etc. Car même la grande compassion qui s'exerce envers nous est bien au-delà de notre compréhension, et nous ne pouvons éveiller cette compassion

כמו שהיא כו' ואתעדל"ע [ואתערותא דלעילא] זו היא ע"י המשכות התורה חכמה בראש וחכמה בסוף חכמה בראש היא בחינת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שלפני אתעדל"ת [אתערותא דלתתא].

telle qu'elle est, etc. Cet éveil d'en haut vient par les émanations de la Torah : « 'Hokhma au commencement et 'Hokhma à la fin. » 'Hokhma au commencement est le niveau de l'éveil d'en haut qui précède l'éveil d'en bas ;

וחכמה בסוף שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] היא הבאר שחפרוה כרוה כו' במחוקק במשענותם יצאו מים חיים

et 'Hokhma à la fin, où l'éveil d'en bas suscite un éveil d'en haut, est le puits qu'ils «ont creusé, qu'ils ont foré», etc., «avec le me'hokek, avec leurs bâtons»; «des eaux vives jailliront».

(ועיין בזהר בראשית דכ"ו ע"ב ועמ"ש בפ' נשא סד"ה כה תברכו מענין ברכה בראש ברכה בסוף, וע' עוד בזהר ויקהל דקצ"ז ב' מענין כרוה נדיבי עם ועמ"ש בפ' ויקהל סד"ה

(Voir le Zohar, Bereishis, page 26b; et voir ce qui est écrit dans la paracha Nasso, à la fin du discours commençant par «Ainsi vous bénirez», au sujet de la «bénédiction au commencement, bénédiction à la fin»; voir encore le Zohar, Vayakhel, page 197b, au sujet des «nobles du peuple qui l'ont foré»; et voir ce qui est écrit dans la paracha Vayakhel, à la fin du discours commençant par

קחו מאתכם בפ"י כל נדיב לבו יביאה ובשה"ש [ובשיר השירים] ע"פ מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב כו', וע' עוד זח"ג [זהר חלק ג] י"ט ב' כ"ו א', ח"א [חלק א'] רל"ה א', ח"ב [חלק ב'] קי"ג סע"ב [סוף עמוד ב] קי"ד ח"ג [חלק ג] רל"ה ב':

«Prenez parmi vous», dans l'explication de «que tout homme au cœur généreux l'apporte»; et dans Shir HaShirim, au sujet du verset «Que tes pas sont beaux dans tes sandales, fille du noble», etc.; voir encore le Zohar, Partie III, 19b, 26a; Partie I, 235a; Partie II, 113, fin du côté b, 114; Partie III, 235b.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/chukas/8/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak